

Congresverslag Appreciative Inquiry 2010

Opening/welkom door de dagvoorzitters Cora Reijerse en Annet van de Wetering

Cora Reijerse (All About Change). Voorzitter van de sectie Mens, Werk & Organisatie van de sector Arbeid & Organisatie van het NIP (Nederlands Instituut van Psychologen).

Cora Reijerse: ‘Hartelijk welkom. We zijn blij met deze grote opkomst, ruim 200 aanwezigen.’

Appreciative Inquiry (AI), waarderend onderzoek, is een methode in de dagelijkse praktijk van organisatieverandering. Ontwikkeld door David Cooperrider, hoogleraar en bedrijfsconsultant. AI gaat niet uit van de problemen die een organisatie heeft, maar van de positieve krachten die in een organisatie leven. Met ‘waardierend onderzoek’ ga je op zoek naar deze positieve kern. AI is inmiddels door veel wetenschappers en adviseurs uitgewerkt tot een omvattende theorie op het terrein van veranderen van menselijke systemen.

Cora Reijerse: ‘Je kunt zien dat AI zo langzamerhand ook wel zijn ingangen in de universiteiten heeft gevonden. Vooral bij bedrijfskunde, bestuurskunde en Masters Change Management. Vooral wat betreft onderzoek en scripties. Bij de faculteit psychologie is er nog niet zo veel AI activiteit. Misschien dat dat nog komt, ik zou het persoonlijk heel goed vinden.’

Aanleiding

Cora Reijerse: ‘Mijn collega Wick van der Vaart, voorzitter van de NIP-sectie Training & Opleiding, en ik zijn al geruime tijd met AI aan het werk en hebben meerdere AI opleidingen gevolgd. We zijn enorm enthousiast hierover, maar het viel ons op dat er nog maar weinig psychologen actief in zijn. Een jaar geleden bedachten we dat het goed zou zijn om AI kennis met meer mensen te delen. En eens te zien of andere mensen ook zo enthousiast worden.’

Doel

Cora Reijerse: ‘Wij vinden dat je AI op zoveel manieren in je werk kan gebruiken. Voor iedereen op de manier die bij hem of haar past. Bij het werk dat je doet. Ons doel van vandaag is ervaringen mee te geven en daar ook actief in deel te nemen en om dan te beoordelen: wat vind je ervan, spreekt het je aan, kun je er iets mee. En natuurlijk ook: wat is Appreciative Inquiry precies?’

Annet van de Wetering. Senior Consultant bij TNO Management Consultants en al jarenlang werkzaam met AI.

Annet van de Wetering: ‘Het is heel mooi dat we vandaag een dag hebben om daar kennis over op te doen en ervaringen te delen. Om met elkaar te onderzoeken wat AI nu precies inhoudt. Waarbij ik ook wel wil aangeven dat het niet nieuw is, in de zin dat AI sterk gebaseerd is op waarden en aspecten die wij al kennen. Het werken vanuit waardering, samenwerking, in dialoog gaan met elkaar en werken vanuit kracht. Ook is het interessant om juist te kijken naar: wat is het nog meer, en wat kan het u brengen.’

Annet van de Wetering: ‘U bepaalt zelf wat en hoeveel u uit deze dag haalt. Hoe meer u zelf onderzoekt en in dialoog gaat met elkaar, hoe groter, denk ik, uw onderzoeksresultaten zullen zijn. Wij hopen u vandaag met dit programma, de sprekers, workshopbegeleiders en ook het AI Café bijzonder te inspireren tot waardierend onderzoeken. En waarbij we u dan ook mee willen geven:

*Geloof het niet omdat wijze mensen het zeggen
Geloof het ook niet omdat het altijd zo geweest is
Geloof het ook niet omdat anderen erin geloven
Onderzoek, ervaar zelf wat het u kan brengen*

En, hier willen we nog aan toevoegen: geniet ook van deze dag!’

Na het welkomstwoord en de introductie van de dagvoorzitters volgde het ochtendprogramma met de bijdragen van prof. dr. John B. Rijsman (met de nadruk op theorie) en drs. Johan de Veer (focus op de toepassing van AI). De deelnemers in de zaal kregen achteraf de gelegenheid de keynote sprekers vragen te stellen.

AI fundamente

John Rijsman hield een boeiende voordracht over AI. Wat het is, het ontstaan, de uitgangspunten en de verbinding met het sociaal-constructivisme.

Hij benadrukte, zeker met deze drukbezochte conferentie als voorbeeld, hoe aanstekelijk AI is... Rijsman: ‘AI werkt. Zodra je ermee in contact komt, kun je het nauwelijks nog laten. Het is zoals verliefd worden!’

Hij sloot de lezing af met zijn AI kenschets: ‘Appreciative Inquiry is gewoon kijken naar een ander mens alsof het jezelf was en de dialoog voeren op die manier.’

AI, lessen van successen

Johan de Veer gaf een presentatie over de AI vertaalslag aan de hand van zijn praktijkervaring bij de Belastingdienst. Hij belichtte onder andere het begrip positieve psychologie en onderzoek vanuit een waardierend perspectief.

Vervolgens liet hij drie concrete AI opdrachten de revue passeren, één over krimp en bezuiniging, gevolgd door AI bij reorganisatie & fusie en AI bij het formuleren van visie en missie.

Als finale vertoonde hij het filmpje **Validation** van Kurt Kuenne: een fabel over de magie van gratis parkeren:

<http://www.youtube.com/watch?v=Cbk980jV7Ao>

Afronding ochtendprogramma

Dagvoorzitter Annet van de Wetering sloot de ochtend van de congresdag af met een korte samenvatting, waarin zij teruggreep op de grote aantrekkingskracht van AI en vooruitblikte op het middagprogramma: ‘... Ik stel voor dat we vandaag allemaal een beetje verliefd worden op AI en gaan kijken welke duurzame verbindingen daaruit kunnen ontstaan.’

AI workshops

Het middagprogramma na de lunch telde negen AI workshops, gegeven door 12 AI deskundigen, onder wie bedrijfskundigen en specialisten in verandermanagement. Er waren drie workshopthema's:

*Rondom de 'ik', omdat AI een zekere grondhouding vraagt.
Gericht op het team, multidisciplinaire samenwerking, teambuilding.
Gericht op de organisatie, (persoonlijk) leiderschap en storytelling in organisaties.*

De workshops:

Appreciative Living door Anja Doornbos

Het versterken van multidisciplinaire samenwerking in een ziekenhuis: de kracht van AI door Lieve Wens

Cultuurverandering door een waarderende benadering door Robbert Masselink

Teambuilding met Appreciative Inquiry door Nico de Bruin en Ingrid Brons

Ontmoeting met het leiderschap in jezelf door middel van AI door Kim de Groot en Jeannette Schonewille

De kracht van ja door Yolanda van Gemert en Ine Bimbergen

De kracht van Storytelling door Ronald van Domburg

Waarderend Organiseren (AI) in de dagelijkse praktijk, hoe werkt dat? door Joep de Jong

Appreciative Inquiry en Aikido door José Otte *

(* van deze workshop is vanwege het sterk interactieve karakter geen documentatie op deze site vastgelegd)

AI Café

Aan het einde van de middag vond het AI Café plaats: een dialoog tussen workshopbegeleiders, onderzoekers, sprekers en deelnemers. Het AI Café kende een opzet als brainstormsessie: in groepjes van circa 10, aan ronde tafels werd onder aansturing van de workshopbegeleider heftig gebrainstormd over onderwerpen als Wat is de waarde van creatief denken in organisaties? In hoeverre kan waarderend onderzoek een bijdrage leveren aan het zijn/worden van een lerende organisatie? Hoe is AI toe te passen in een politieke of economische crisis?

Cruciaal bij de uitwisseling waren: vrijuit spreken, luisteren naar elkaar, concentreren op wat van belang is en het in verband brengen van de ideeën. De synthese van de brainstorm was er in de vorm van kernwoorden en tekeningen op tafelkleden, bierviltjes en symbolische bierviltjes van papier.

Afsluiting

Dagvoorzitter Cora Reijerse verzoekt enkele tafelbegeleiders de vergaarde steekwoorden voor te lezen naar aanleiding van vragen over AI in relatie tot leven, werk, cultuur, meningen en

leidinggeven. Waarna dagvoorzitter Annet van de Wetering de sprekers, workshopbegeleiders en AI Cafébegeleiders bedankt en de zeer leerzame, positieve en geanimeerde congresdag afsluit met de woorden:

‘We hopen u vandaag geïnspireerd te hebben om bewuster te zijn van wat een waarderende onderzoekende mindset kan bijdragen aan organisaties en deze wereld. Want stel je voor als wij allemaal slagen om vanuit kracht te verbinden, hoe zou onze wereld er dan uitzien. En dat begint al vandaag met bewust om te gaan met ons taalgebruik, hoe we met elkaar praten en welke vragen we stellen. Dat praten bepaalt hoe we in staat zijn de toekomst te verbeelden en ook uiteindelijk wat we zullen bereiken.’

‘En bedenk hierbij: *It is your mind, that creates this world.*’

Er volgt een denderend applaus.

Verslag: Margreet de Jonge / Ferenc Faes